

Joensuun kaupungin ohjeistus vaikutusten ennakkoarviointiin

Ohjeistus vaikutusten ennakkoarvioinnin tekemiseen:

Vaikutusten ennakkoarvioinnissa arvioidaan valmisteltavaa asiaa ja sen tavoitteita ennakkoon määriteltujen näkökulmien kautta (vaikutustyytit). Tavoitteena on tuoda esille sekä lyhyet- sekä pitkäaikaiset vaikutukset. Vaikutusten ennakkoarvioinnilla tavoitellaan läpinäkyvää päätöksentekoa.

Lainsäädäntö antaa perusteet vaikutusten ennakkoarvioinnille. Muun muassa kuntalain 1 § ja 115 §, terveydenhuoltolain 11 § ja maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ohjaavat vaikutusten ennakkoarviointia.

Kuntaliitto on antanut ohjeistuksen vaikutusten ennakkoarviointiin. Joensuun kaupunki soveltaa ennakkoarviointiprosessissa Kuntaliiton ohjeistusta seuraavasti:

1) Valmistelija ratkaisee, tarvitaanko ennakkoarviointia vai ei.

Ennakkoarviointi tulee kuitenkin tehdä aina, kun valmisteltavalla asialla on merkittäviä vaikutuksia seuraaviin:

- eri ikäisiin kuntalaisiin sekä sukupuoleen ja sosiaalisiin vaikutuksiin
- vammaisiin huomioiden eri vammaisryhmät
- kaupungin organisaatioon ja henkilöstöön
- kaupungin talouteen
- ympäristöön
- yrityksiin

Valmisteltavat asiat voivat liittyä mm palveluverkkoon, kuntalaisten elinoloihin ja elinympäristöön, alue- ja yhdyskuntarakentamiseen, energiatalouteen, liikkumiseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön.

2) Vaikutusarvioinnin tekeminen. Tunnistetaan, arvioidaan ja kirjataan vaikutukset. Tarvittaessa tarkastellaan asioita monialaisesti ja moniammatillisesti ja kuullaan kohderyhmää.

3) Kirjataan vaikutusten johtopäätökset.

4) Vaikutusarviointi otetaan huomioon valmistelussa ja päätöksenteossa.

Ennakoarviointia ei tarvitse tehdä silloin, kun kyseessä on mm.

- talousarvio
- valtuustoaloite
- oikaisuvaatimus
- viranhaltijapäätös
- tiedoksi merkittävä asia
- viranhaltijan nimeäminen
- konsernistrategia ja strategian toteutus
- kaavaprosessi (tehdään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti)
- lautakunnan toimialaan kuuluva erityisasia, kuten yksilöhuoltojaoston asia
- asia, jolla ei ole merkittäviä vaikutuksia kuntalaisen hyvinvointiin ja terveyteen, tiettyyn väestöryhmään, kunnan talouteen, yritystoimintaan, henkilöstöön, johtamiseen ja ympäristöön

Valmistelija tuo esille ennakoarvioinnin johtopäätökset sekä huomioi nämä asian valmistelussa sekä päätösesityksessään. Mikäli valmisteltavalla päätöksellä on useita toteutusvaihtoehtoja, tulee ne tuoda ilmi ja perustella johtopäätöksissä.

Joensuun kaupunki on osana Lapsiystävällinen kunta -työskentelyä sitoutunut tekemään lapsivaikutusten ennakoarviointia osana lapsia koskevaa päätöksentekoa.

Lapsivaikutukset kirjataan Kuntalaisvaikutukset -lomakkeelle omaan kohtaansa.

Huomioitavaa on, että merkittävässä hankkeissa lapsivaikutuksia tulee koota laajasti hyödyntämällä moniammatillista yhteistyötä ja eri lähteitä.

Laajan lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus:

1. Kootaan asiantuntijaryhmä ja kartoitetaan olemassa oleva tieto (esim. alueelliset tilastot, kouluterveyskysely, edelliset lapsivaikutusten arvoinnit vastaavista päätöksistä jne.)
2. Kerätään puuttuva tieto (tutkimukset, asiantuntijalausunnot, lasten kuuleminen...)
3. Tehdään tiedon pohjalta ratkaisuvaihtoehtojen punninta, jossa tunnistetaan vaihtoehtojen positiivisia, neutraaleja ja negatiivisia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkastellaan lasten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.
4. Tuotetaan suositukset jatkovalmistelua varten ja raportoidaan arvioinnin tuloksista päätöksentekokelimille

PERUSTIEDOT VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI KOHTEESTA

Asia:	Aluepalvelut-kadut, puistot, liikuntapaikat, toimitilat
Toteutusvaihtoehto 1	Aluepalvelut -osiot kootaan kaupunkiympäristön toimialalle
Toteutusvaihtoehto 2	Jatketaan nykyisellä organisaatiomallilla
Toteutusvaihtoehto 3	
Päättävä toimielin / päättävät toimielimet:	Kaupunginvaltuusto
Arvioitu päätösaikataulu:	syksy 2024
Valmistelijat:	Ari Varonen

Valitse vaikutusten ennakkoarviointikohteet

Valitse mitä vaikutustyyppisiä haluat arvioida

1. Eri ikäiset kuntalaiset	☐ Kyllä
2. Vammaiset huomioiden eri vammaisryhmät	☐ Kyllä
3. Kaupungin organisaatio ja henkilöstö	☒ Kyllä
4. Kaupungin talous	☒ Kyllä
5. Ympäristö	☐ Kyllä
6. Yritykset	☐ Kyllä

3. KAUPUNGIN ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ

Palvelujen tuottamis- ja järjestämisvastuun muutokset, toimintatavan muutos

Muutos tarkoittaisi käytännössä liikuntapalvelujen tehtävien siirtämistä kaupunkiympäristön toimialalle. Tällöin kaupunkiympäristön toimiala vastaisi jatkossa ns. aluepalvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta kokonaisuudessaan. Myös terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tehtävät liikuntapalvelujen osalta siirtyisivät kaupunkiympäristön toimialalle.

Uudenlaiset palvelujen tuottamistavat

Muutoksen myötä omana työnä tehtäviä palveluja voidaan kehittää laajempaan kokonaisuuteen, missä henkilöstö- ja kalustoresursseja pystytään hyödyntämään nykyistä monipuolisemmin ja tehokkaammin. Ulkoisten palvelujen käyttö tehostuu, kun pystytään tarkastelemaan laajempaa tehtäväkokonaisuutta.

Henkilöstön määrä ja asema

Henkilöstön määrää on mahdollista optimoida tehokkaammin ja mahdollinen resurssin väheneminen voidaan pääasiassa hoitaa eläkepoistuman kautta. Henkilöstön asema ei muutoksessa käytännössä heikkene, vaan tehtävien monipuolistuminen jopa vahvistaa henkilöstön asemaa.

Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat

Tehtävissä pyritään resurssien optimointiin, millä varmistetaan nykyistä paremmin resurssien riittävyys ja tehtävien laatuvaatimusten mukainen laatutaso. Tehtävien määrään ei tällä muutoksella ole vaikutusta. Tehtävien menettelytavat kehittyvät tuottavammaksi resurssien optimoinnin myötä.

Jokin muu, mikä?

Alkuvaiheessa osa henkilöstö voi kokea muutosvastarintaa, koska tehtävämuutokset vaativat uusien taitojen omaksumista, joihin ei aina välttämättä ole heti valmiutta.

Organisaatio- ja henkilöstövaikutusten johtopäätökset:

Kaupungin omana työnä tehtävissä toimissa henkilöstön yhteiskäyttö mahdollistuu nykyistä paremmin. Sijaisuusresurssit paranevat. Suunnittelunohjausresursseja, rakennuttamisresursseja ja hallintoresursseja voidaan hyödyntää nykyistä tehokkaammin

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

4. KAUPUNGIN TALOUS

Kaupungin menot ja tulot

Kaupungin tuloihin ei muutoksella sellaisenaan ole vaikutusta. Pitkällä aikavälillä kaupungin menojen reaalitaso on mahdollista alentua osaamisen kehittymisen ja henkilöstön tehokkaan yhteiskäytön ansiosta. Onnistuessaan muutos vähentää esimerkiksi erilaisten haittakorvausten määrää.

Investoinnit

Investointikokonaisuuteen talousnäkökulmasta ei nähdä olevan juurikaan vaikutusta, mutta muutos tehostaa investointien ohjausta ja kokonaisuuden hallintaa.

Velkaantuminen

Kustannustehokkuuden paranemisen myötä velkaantumiskriisi voi vastaavasti vähentyä.

Tuottavuus ja tuloksellisuus

Tuottavuuden ja tuloksellisuuden parantamiseen on hyvät mahdollisuudet henkilöstö- ja kalustoresurssien yhteiskäytön, tehokkaamman toiminnansuunnittelun ja omaisuudenhallintakokonaisuuden kehittämisen myötä.

Jokin muu, mikä?

Talousvaikutusten johtopäätökset:

Pitkällä aikavälillä muutoksen talousvaikutukset ovat positiiviset.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

Ennakkoarvioinnista vastaava

Päivämäärä

pp.kk.vvvv

30.04.2024

Nimi

Ari Varonen

Anna se sähköpostiosoite minne vaikutusten ennakkoarviointi

liitteineen toimitetaan * = on pakollinen kenttä

etunimi.sukunimi@joensuu.fi

ari.varonen@joensuu.fi